

KMETOVALEC

Glasiló Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravníštvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

štev. 18.

V Ljubljani, 30. septembra 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Boj proti suši. — Pomoč proti suši. — Razkuževanje žita. — Uporaba umetnih gnojil v jeseni. — Varnostni odpe-
njač za živino. — Živinska sol in klajno apno. — Sušenje hmelja z umetno toploto. — Jesenska dela v hmeljniku. — Kupčije
z novim vinom. — Pokrajinska razstava. — Poskusno oranje na kmetijski razstavi. — Skupščina društva za vzgojevanje rastlin.
— Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice.
— Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Boj proti suši.

Prejeli smo iz pisarne poljedelskega ministr-
stva sledečo okrožnico, ki jo s tem dobesedno pri-
občujemo. Ta oklic je splošnega pomena, velja pa
za razmere žitnega gospodarstva po južnih krajih,
kjer je udomaćena paša po žitnem strnišču.

Poljedelci!

Suša nam je letos močno oškodovala našo le-
tino. Po suši je trpela pšenica, še bolj pa koruza,
sadno drevje, travniki in pašniki. Malo bo hrane za
ljudi in za živino in naj se nekaj takih let ponovi,
pa nam preti lakota. Vsi znaki govore za to, da ne
bo še konec sušnih let. Zato se moramo pripraviti
na boj proti suši, če se hočemo izogniti pretečemu
pomanjkanju. Čas poteka hitro, vsak trenutek je dra-
gocen in čim bolj se pripravimo na ta boj, tem večji
bo uspeh. Ne izgublajte torej časa in stopite takoj
v boj proti suši, ki je naš največji sovražnik!

Kako nastane suša? Suša nastane pri nas na
ta način, da ne dežuje v času, ko je dežja treba
žitu, sadju, travnikom in pašnikom, da dežuje ali
dosti prej ali pa pozneje jeseni, pozimi in spomladi,
kar ima za posledico, da nastane lahko taka suša,
da nam vse izgori. Proti tej uimi se moramo boriti.

V čem obstoji boj proti suši? Boj proti suši ob-
stoji v tem, da izkoristimo čimbolje tisto moč, ki
je padla pred nastopom suše. To ni tako težko, treba
je le nekoliko več volje in truda in nič drugega.
Borba proti suši je lahka in kdor se ji ne postavi v
bran, je sovražnik sam sebi, svoji družini in vsemu
narodu. Ta boj je koristen. Če bi pa slučajno ostalo
brez suše, se vsa žetev po takem boju izdatno po-
veča. Zaraditega moramo poljedelci vsi od kraja v
boj proti suši.

**Na kakšen način naj ob suši izkoristimo jesensko,
zimsko in spomladno moč?**

Poljedelci! Pred vsem je treba, da **žitno strni-**
šče čimprej podorjemo. Nepreorano strnišče suši
zemljo in jo strjuje, vsled česar se povečava nevar-
nost suše. Po žetvi se zemlja ne sme sušiti, temveč
jo moramo zrahljati, da lažje vpija deževno moč.
Zato je naša dolžnost, da takoj po žetvi podorjemo
strnišče, dokler je zemlja še sveža in nekoliko vlažna,
in sicer za pest globoko. Za tiste poljedelce, ki pa-

sejo po strnišču svojo živino, je položaj težji, toda
zaradi nevarnosti pred sušo in slabo letino je s tako
pašo prenehati. Tako, kakor za ljudi, je treba tudi
za živino potrebno hrano oziroma krmo pridelovati
na njivah, tako na pr. živinsko peso, grahorico, de-
teljo, lucerno, njivski grah, zeleno koruzo itd. Taka
krmila je pokladati za zeleno ali jih je pa pripraviti
za zimo. Vprašajte svojega ekonoma, kje lahko do-
bite seme teh rastlin in kako se pridelujejo. Tako pri-
delana krma je boljša kakor strniščna paša. Pre-
oravajte zaraditega strnišča in ne zamudite ne enega
dne. Kar pozneje napravite, je že slabše, najslabše
pa je, če njive do spomladi ne sprašite.

Druga vaša naloga je, da **pokončujete plevel**
na sprašeni njivi. Ako pustite, da raste plevel po
sprašeni njivi, je ves trud zastonj. Po plevelu se
zemlja strdi in ne more dosti moč popiti. Bujni
plevel pa še to malo moč porabi, kolikor se je na-
bere v zemlji. Plevel je največji prijatelj suše in vaš
največji sovražnik. Kakor hitro vidite, da je njiva
zelená od plevela, jo je takoj plitvo preorati in če
treba, pozneje še enkrat. Glavno je, da je njiva čista
plevela.

Tretjič je treba, da pred zadnjim preoravanjem
plevela **njivo pognojimo** z dosti godnim gnojem in
da podorjemo gnoj za poldrugo pest globoko. Pod-
oran gnoj mora zemlja dobro pokriti. Mnogi polje-
delci niso vajeni nabirati in oskrbovati hlevskega
gnoja. Vprašajte svojega ekonoma, kako je napraviti
gnojišče in kako je ravnati s hlevskim gnojem. Kdor
seje živalsko krmo in jo živini poklada v hlevu, se
kmalu privadi tudi ravnanju z gnojem. Poljedelci,
navadite se čimprej na to, da vas ne iznenadijo leta
pomanjkanja. Nobena njiva ne sme trpeti pomanjka-
nja, temveč ji je treba dobro pripravljenega gnoja.
Kdor tega ne dela, bo težko uspel v boju proti suši.

Četrtič je treba, da jeseni zemljo **globokeje pre-**
orjemo, kakor hitro se je dosti namočila. Suhe
zemlje ne smete orati, ravno tako pa tudi mokre
ne. Samo zadosti vlažno zemljo je s plugom obde-
lavati. Globokost oranja je zavisna od prihodnje
rastline. Na vsak način mora biti zemlja zadosti glo-
boko in dosti zgodaj zorana. Samo tako obdelana
zemlja more nabrati dosti jesenske in zimske moč.
Zemljo treba tako globoko preorati, da prezebe in
da se napije vlage in da jo zimski mraz zdrobi in
zrahlja. Če je treba za koruzo in peso gnoja, ga je

takoj raztrositi kakor hitro posekamo koruznico in izrujemo peso. Gnoj je plitvo podorati, kmalu za tem je zemlja — ko je dosti vlažna — globoko preorati.

Poljedelci! To so glavne naloge pri jesenskem obdelovanju zemlje. Vse te naloge so v tesni zvezi med seboj in vsaka ima svoj pomen v boju proti suši. Zaraditega je izvršiti vsako delo o pravem času in pravilno. Kdor kaj zanemari, bo težko uspel. Od tega dela so zavisne vse poznejše naloge, ki gredo za tem, da zemljo za setev prav pripravimo in da jo obdelujemo, dokler je obsejana. Zapomnite si tudi to, da, ako ne pridete jeseni do globokejšega oranja, je potem spomladi čim zgodneje orati, kajti, če spomladi pozno orjete, je ves boj proti suši zaman.

Po setvi je edina naša briga, da žito oplevemo in da okopujemo koruzo in peso. Ravno tako moramo večkrat okopati tudi svoj vinograd in sadni vrt (slivnik), ker sta tukaj plevel in trava najboljša prijatelja suše in največja naša sovražnika. Star pregovor veli „kdor v slivniku travo kosi, prosjači pozneje za žganje“. Čim torej vidite, da raste in se razširja plevel v vinogradu in sadnem vrtu (slivniku), je vinograd takoj okopati, slivnik pa najprej že jeseni, pozneje pa še večkrat, čim se pokaže potreba. Glavno je, da ni v vinogradu in sadnem vrtu (slivniku) nobene trave in plevela. Jeseni in preko zime očistite sadno drevje od suhih in pregostih vej, od lišaja in mahu, pobelite ga pa tudi z apnom in gnojite mu!

Poljedelci! Ko to prečitete, premislite dobro, za kaj se hočete odločiti: ali za varno bodočnost ali za negotovost, ki je polna nevarnosti. Vsak, kdor želi dobro sebi in svoji družini, se ne bo dolgo premišljeval, temveč se bo takoj poprijel spredaj naštetih nalog za boj proti suši. Samo tak poljделец zamore z vedrim čelom pričakovati največjo sušo, prepričan, da mu ne more nič hudega prizadeti. Vsak, kdor drugače dela, se izpostavlja nevarnosti, da nekega dne ne bo imel kaj jesti ne on, ne njegova družina, niti njegova živina.

Pomoč proti suši.

Predstoječi oglas se je razposlal po vsej državi. Dasi je okrožnica v načelu splošnega pomena, velja s to vsebino vendarle pred vsem za tiste kraje naše države, ki se bavijo poglavito s pridelovanjem žita, kjer ostajajo njive po žetvi prazne in se obrastla strnišča izkoriščajo za pašo živino in kjer so slivniki doma. Boj proti suši je težak, v gotovih primerih naravnost brezuspešen, v razmerah z ugodno zemljo pa vendarle veliko vreden in hvaležen. Zavisno je to tudi od gospodarskih prilik in od tega, s kakšno silo pritiska suša. V Sloveniji so povsem druge gospodarske razmere kakor po navedenih krajih. Glavno je v boju proti suši, da z močjo, ki se je nabrala v zemlji, varčno gospodarimo. To se da doseči z **globokejšim jesenskim obdelovanjem, z dobrim gnojenjem in z rahljanjem površne plasti**. Kjer je zemlja tanjša, kjer leži na kamnitih tleh in v bregovitih legah, tam je proti suši težko kaj doseči. Tudi je delati razliko med obdelano (odprto) in neobdelano zemljo, ki je pokrita z rušo.

Pri obdelani njivski, vinogradniški in drugi zemlji je važno, da je **pri vrhu drobno zrahljana**,

da ni do vrha strjena in stisnjena. S tem, da jo pri vrhu zrahljamo, ji pretrgamo tako imenovano lasovitost, vsled česar zadržujemo izhlapevanje vode iz spodaj ležeče plasti. Zemlja ostaja na ta način pod površjem dalje časa vlažna. To opazujemo še posebno na globokeje obdelani in na dobro gnojeni zemlji. Velja pa to rahljanje posebno pri okopavinah, pri turščici, krompirju, pesi itd. Kakor hitro je zemlja na vrhu skorjasto strjena, je treba to skorjo zdrobiti, da preprečimo prenaplo sušenje.

Spomladi je zemljo malo obračati, da ne zapravimo moče, ki se je med zimo nabrala. Spomladna brazda bodi zgodnja in tudi setev, da se rastline prej in bolj vkoreninijo.

Pri nas pridelujemo po njivah najrazličnejše sadeže, brez prestanka, tako da ne pride zemlja do nobenega počitka. Po strnišču sejemo različne rastline. Izkušnja nas uči, da se v suhih letih še najbolj upira lucerna s svojimi globokimi koreninami. To bodi migljaj, da posvečamo tej rastlini v bodoče večjo pozornost in da jo skušamo še bolj udomačiti kakor je sedaj. To je tem važneje, ker je po suši navadno najbolj prizadet naš krmski pridelek in ker trpi z njim vred najbolj naša živinoreja.

Važno vlogo proti suši igrajo pa tudi košato rastoče rastline, ki zemljo obsenčujejo in jo varujejo pred solničnimi žarki, kakršne so stročnate rastline, krompir itd., ki v sušnih letih na dobro obdelani zemlji navadno dobro obrodijo. **R.**

Razkuževanje žita.

Razkuževanje žita je v kmetijstvu že dovolj znano in dovolj uporabljeno kot protisredstvo zoper razne glivične bolezni na žitih.

Najstarejši način je bil premetavanje žita čez **plamen ognja**, ki se še danes uporablja pri razkuževanju prosa.

Ta način je sicer enostaven, ampak nevaren zaradi ognja, poleg tega se veliko semena raztrese in nepopolno razkuži.

Razkuževalno tukaj vpliva vroči zrak oziroma ogenj sam.

Potem je prišlo namakanje oziroma mazanje žita v **apnemem beležu**, kakor to še danes večina kmetovalcev uporablja. Ta način razkuževanja je sicer poceni, ni pa tudi tako temeljit, ker je kakovost apna različna in ostane tudi nekaj trosov živih, ki spomladi povzročajo nadaljnje okuženje. Namazano žito z apnom se praši in se zleplja v kupčke, tako da se ž njim n. pr. pri sejalnem stroju težko seje.

Najbolj razširjeno in prav temeljito razkuževalno sredstvo je **bordoška zmes modre galice in gašenega apna**. Odkar se je dognala njena učinkovitost v obrambi proti peronospori na trti, se tudi pri razkuževanju žit uporablja.

Še bolj enostavno je namakanje žita v raztopini **formalina**.

Formalin se dobi v lekarnah ali drogerijah v gostoti 40%. Na 100 l vode se vzame $\frac{1}{4}$ litra formalina in se vse dobro zmeša. Namakanje sme trajati le 15 minut.

V najnovejši dobi je v rabi veliko raznih kemičnih sredstev za razkuževanje žita.

Med temi je najbolj razširjen „**Uspulun**“. Na 100 litrov vode se vzame $\frac{1}{4}$ kg „Uspuluna“.

Namakanje traja pri rži $\frac{1}{4}$ ure, pšenici do $\frac{1}{2}$ ure, ječmenu 1 uro, ovsu $\frac{1}{2}$ ure, koruzi $\frac{1}{2}$ ure, pesnem semenu 1 uro.

Namakanje se najenostavneje izvrši, ako dobro očiščeno žito nasipljemo v gosto košaro in vsebino žita v tekočino potopimo. Ko je predpisana doba poteka, seme ocedimo in ga osušimo.

Nemci so delali uspešne poskuse tudi s **Segetanom**.

Vsa posoda, vreče, lopate itd. morajo biti isto tako razkužene, ker drugače se trosi snetjavosti na seme nazaj naneso. Razkuževanju žita posvečajo povsod največjo pozornost, ker le tako moremo preprečiti širjenje bolezni na žitih.

Poglejmo letošnji ječmen, oves in koruzo, kako jih je snetjavost napadla. Pšenica je ostala nekoliko obvarovana, navzlic temu moramo vsa žita splošno razkuževati.

Vsa razkuževalna sredstva se dobijo pri Kmetijski družbi za Slovenijo ozir. njenih podružnicah.

Fr. Malasek, Novo mesto.

Uporaba umetnih gnojil v jeseni.

Jesenska dela so v polnem teku. Spravljanje poljskih pridelkov, kakor krompirja, pese itd., odbiranje jabolk in trgatev, vse to je že pričelo. Prišel je tudi čas setve ozimine. Pred nami leži celoleten uspeh našega napornega dela. Mnogi kmetovalec more šele sedaj videti, kakšen učinek so imela umetna gnojila na povišanje pridelkov. Prepričal se je na lastne oči in trdno sklenil, da bo v prihodnjem letu posvečal umetnemu gnoju še večjo pažnjo. Naročil si bo umetno gnojilo, pa če tudi gre trdo za denar, kajti izdatki zanj se bodo izplačali.

Odkrito moramo priznati, da je naše kmetovanje roparsko. Mi nikdar ne vračamo zemlji vsega tega, kar smo ji odtegnili z žetvami. Izgovor, da s hlevskim gnojem nadomestimo umetna gnojila, ne drži. Majhen pogled na naše njive tekom poletja nam dovolj jasno priča, kako revno gnojene so posamezne kulture. Vprašajmo se enkrat na primer ravno pri deteljšču, koliko apna, fosforja in kalija smo odvezeli v samo enem letu zemlji? Ali smo skrbeli za zadosten nadomestek?

Umno kmetovanje brez umetnih gnojil je danes nemogoče. Kakor merimo kulturo človeka z uporabo mila, tako merimo tudi napredek posameznega kmetovalca z uporabo umetnih gnojil. Res je, da so ovirale uporabo umetnih gnojil visoke cene, vendar pa se tudi umetna gnojila sedaj pocenjujejo.

Kmetovalcem priporočamo torej, da pognoje sedaj v jeseni svoje travnike s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo; dušik pa naj nadomestijo po možnosti spomladi z gnojnico. Najprej naj se pognoji vsaj travnike, ki se nahajajo blizu doma. Kdor ne more vsega travnika pognojiti, naj vzame manjšo količino gnojil in naj pognoji vsaj del travnika.

Obče znana tvornica, ki izdeluje umetna gnojila v Rušah, je v zadnjem času izdelala **mešano popolno gnojilo takozv. „Nitrofoskal“ za polje, travnike, vinograde in sadovnjake, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforja. Cena je 180 Din za 100 kg.** Najboljše je, če trosimo to gnojilo deloma v jeseni, deloma pa spomladi. Vinogradnikom in hmeljarjem priporočamo poleg tega, da sedaj v jeseni gnoje

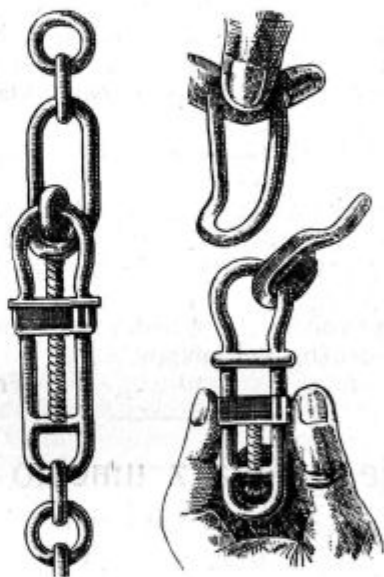
trtam **z apnenim dušikom**, osobito v ilovnati in lapornati zemlji; v puhlicah naj gnoje pa tudi s kalijevo soljo.

Jesenski čas je torej čas gnojenja. Kmetijska družba oddaja svojim članom letos po znatno **znižanih cenah umetna gnojila**; posebno pri vagonskih naročilih so znatni popusti.

Fr. Kafol.

Varnostni odpenjač za živino.

V primeru požara in drugih nesreč je važno, da živino v hlevih hitro odpnemo ali odvezemo in jo na ta način oprostim, da zamore vum in da se reši. V ta namen so se iznašle že različne priprave, ki delujejo z večjim ali manjšim uspehom. V zadnjem času se je izumil nov varnostni odpenjač „Sikuro“, kakor ga kaže pridejana podoba 35. in ki se vtakne v hlevsko verigo (furželj). S tem odpenjačem živino zelo hitro odpnemo, dočim se sama ne more odpeti ali odtrgati. Odpnemo jo na ta način, da vzamemo v roko premikač in ga potisnemo z

Pod. 35. Odpenjač za živino, na levo skupaj spet, na desno odpet.

zmetjo vred nizdol (glej sliko na desni strani), na kar se veriga sname in odpne. Prav tako lahko je pa ta odpenjač zopet zapeti. Treba le nekoliko vaje. Odpenjač je izdelan iz jekla, premikač z zmetjo je pa iz medenine, vsled česar nam ta priprava ne rjavi, ampak ostane čista in svetla. Odpenjač za živino stane 24 Din in se lahko naroči pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Živinska sol in klajno apno.

Vsled letošnje trajne suše bodo živinorejci imeli premalo krme. Seno je bilo sicer dobro ali redko, otave ponekod niti ni in kar je je, ni veliko vredna, ker je polna divjega korenja in plevela. Zato bo treba rudninske soli, ki jih manjka v suhih letih, umetno nadomestiti.

V takih primerih igrata važno vlogo **živinska sol in klajno apno**.

Živinska sol je rdečkaste barve, je denaturirana od monopolske uprave, tako da se za ljudsko hrano ne more uporabljati in je torej brez trošarine.

Živinska sol naredi vso hrano bolj okusno in vpliva dražilno na vse žleze v prebavilnih organih, tako da se v istih tvori več solne kisline, ki igra važno vlogo pri razkroju neraztopljivih delov hrane. Torej vpliva na hitrejšo in lažjo prebavo posebno pri težko prebavljivi, obsežni krmi, kakor je seno, slama, pleve itd. Ako je kakovost obimovite krme slaba (deloma plesniva ali zatohla), se s pomočjo soli ves okus in vsa prebava znatno pospeši. Žal, da je pri nas malo živinorejcev, kateri bi redno pokladali sol in klajno apno. In kakšne posledice opazujemo proti spomladi na naši živini? Živali so kosmate in suhe, ližejo zid in dlako, grizejo les, pijejo gnojnico itd. To vse kaže, da živina nima v krmi dovolj soli in klajnega apna. S klajnim apnom nadomeščamo poglavito fosforovo kislino, ki je važna pri tvorbi kosti. Čim več apna in fosforove kisline je v krmi, tem bolj je krma okusna in redilna. V suhih ali mokrih letih primanjkuje obojega, posebno na slabo gnojenih njivah. In naši pašniki in travniki so povečini zelo slabo gnojni. Da nam ne bo živina hiralna in da bomo lahko slabejšo krmo primešavali dobri, jo napravili okusnejšo in lažje prebavljivo, **pokladajmo letos splošno klajno apno in živinsko sol.**

Za goved in konje se poklada vsakega po 1 žlico na glavo.

Za prasiče, ovce, koze, perutnino po 1—5 gramov na glavo (pol do 1 kavine žlice) na dan. Ne bojte se teh malih izdatkov, ki vam jih živina obilno povrne.

Klajno apno in živinsko sol ima v zalogi Kmetijska družba v Ljubljani.

Fr. Malasek.

Sušenje hmelja z umetno toploto.

Prof. inž. Vinko Sadar.

(Dalje in konec.)

Kako sušimo hmelj v sušilnici?

Hmelj naj bi prišel z drogov kar naravnost v sušilnico. Ker pa to ni vedno mogoče, naj se obrani hmelj raztrosi v pripravnih prostorih po tleh in tem tanjšje, čim več prostora nam je na razpolago in čim dlje časa bo hmelj moral čakati na sušenje.

Sveži hmelj nasipljemo v sušilnici na **zgornjo** (najvišjo) leso. Kako na debelo? Toliko, da hmelj ne ovira kroženje zraka. Pri sušilnicah z večjimi lesami se oziramo na skupno debelino vseh plasti hmelja na vseh lesah. **Ta skupna debelina ne sme presegati 40 cm.** Če ima sušilnica 4 lese, bo na vsaki hmelj 10 cm na debelo, če ima 3 pa 13 cm, 2 pa 20 cm. Če ima le eno leso, bomo pa nasipali le 20—30 cm na debelo.

Hmelj moramo na leso natrositi zelo skrbno in enakomerno, da se enakomerno suši. Čim tanjša je plast hmelja, čim več ima sušilnica les, tem enakomerneje se suši hmelj. Na eni sami lesi se le težko in neenakomerno suši, čeprav ga večkrat preobračamo.

Če bi sušili obratno, t. j. da bi suhi hmelj prišel na zgornjo leso, se hmelj ne bi nikdar zadosti do-

sušil, ker bi skozi njega krožil že z vlago zasičeni zrak, ki bi celo mogel pokvariti hmelju pravo barvo.

Hmelj se spočetka suši pri bolj nizki toploti, ki se počasi zvišuje in po potrebi zopet znižuje, tako da merimo s toplomerom, ki visi pod spodnjo leso ali je pa vtaknjen v hmelj na spodnji lesi. Toplomer moramo vedno nadzirati. Dobro je, da imamo še en toplomer nad pečjo in nad lesami. V velikih sušilnicah uporabljajo termometre, ki z električnim zvonom naznanjajo, kdaj je toplota prekoračena in tudi termografe, ki pišejo in začrtavajo toploto tekom sušenja in kontrolirajo sušilca. Najbolj pazljivo je treba gledati na toploto, ko je hmelj prišel na najnižjo leso.

Na gornji lesi ostane namreč hmelj v sušilnicah s 3—4 etažami (lesami) okoli 1—1½ ure. Nato se dno lese zasuče kakor deščice na polknici in hmelj pade na drugo leso od zgoraj. Tu ostane 1—1½ ure in se spusti na tretjo leso, ki je že zadnja ali pa potem še na četrto. Tudi na vsaki teh les ostane hmelj 1—1½ uro. S spodnje lese stresemo hmelj v že ime-novane skrinje na kolescih (vagončke), ki jih izvlčemo iz sušilnice. Čim je gornja lesa prazna, natrosimo nanjo svežega hmelja. Tako kroži hmelj na lesah in sušilnica suši nepretrgoma. Sušenje traja torej 4—6 ur, množina osušenega hmelja se pa ravna po ploščini les in po sušilnici. Naše sušilnice dajo povprečno v 24 urah na 1 m² ploščine les 35—40 kg suhega hmelja. 4 kg svežega da 1 kg suhega hmelja.

Omenjeni način sušenja velja le za večlesne sušilnice, kakor so n. pr. v rabi pri nas, t. j. pri sušilnicah po Lorberju - Žalec ali po Linhart-Viltavskem - Rakovnik, ČSR.

Ko pride hmelj iz sušilnice je topel in krhek. Ne sme biti sprazen, t. j. hmeljna moka ne sme biti temna in se storžki ne smejo rezati. Brez večjega premetavanja in presipavanja ga spravimo na kraj, kjer se naj ohladi in odvolgne. Ta prostor naj bo kar blizu sušilnice. Najprej raztrosimo hmelj čisto na tenko. 2—5 cm na debelo. Čez 10—12 ur ga bomo že lahko zgrabili v višje kupe. Čez 2—5 dni je dovolj odvolgnil, da ga spravimo v kupe do 50 cm visoke ali v grebene, ki jih v pričetku dnevno dvakrat (zjutraj in zvečer), pozneje vsaj enkrat obrnemo (prezračimo). Ko je hmelj zadosti suh (čez kakih 8 dni), ko se oceljčki lomijo, če jih upognemo, ga spravimo v velike kupe, ki jih pa moramo še dnevno pregledovati. Če je hmelj zadosti, pre malo ali preveč suh. Ko je ležal hmelj nekaj časa v velikem kupu in se ni nič izpremenil, je goden za basanje v vreče.

Jesenska dela v hmeljniku.

Prof. inž. V. Sadar, Maribor.

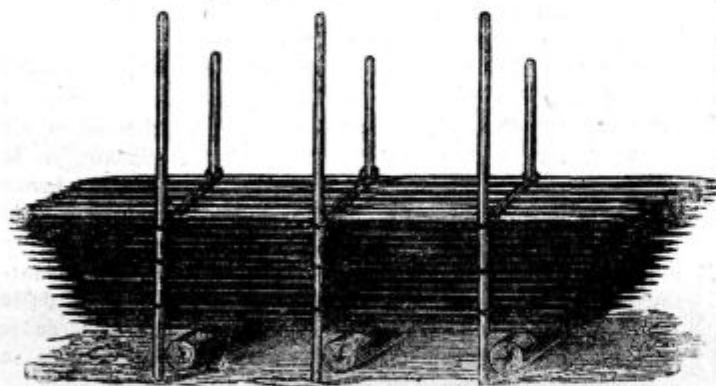
Ko je hmelj obran in ko so se trte na položenih hmeljevkah popolnoma posušile, jih odrežemo tik zemlje.

Trte ali rozge spalimo na njivi in pepel raztrosimo. To moramo storiti na vsak način, če je v hmeljniku gospodaril smod (pseudoperonospora humuli) ali katera druga glivična bolezen, odnosno, če je bil hmeljnik okužen od škodljivcev. Rozge bi mogli tudi kompostirati, t. j. razrezati in nametati na kup. Tekom treh let bodo trte sprhnele in nam dale odličen kompost. Če kupu primešamo apna, pospešimo razpadanje in uničimo kali bolezni. Trte bi lahko tudi

uporabljali za pletenje košar, in sicer lahko rabimo cele in klane rozge. Že pred 50 leti so skušali trte porabljeni za dobivanje preje in imeli več načinov za odločanje vlaken od lesa, t. j. za gojenje trt, toda danes ni tvornice, ki bi jih izrabljala v ta namen.

Hmeljevke je treba razkužiti. Zakurimo s slamo ogenj in hmeljevke nekolikokrat potegnemo skozi njega, da vročina ugonobi ves mrčes, ki gnezdi v razpokah. Isto dosežemo, če hmeljevke mažemo s petrolejem (kar je pa drago) ali jih pa položimo za par tednov v vodo.

Tako razkužene hmeljevke moramo skrbno spraviti preko zime. Najbolje so seveda spravljene kjerkoli pod streho. Ker pa pod streho navadno ne bo prostora, jih postavljamo kar na njivi ali pa v bližini hiše v piramide ali pa na kupe. Mesta na njivi, kjer naj kupi stojijo, najprej gnojimo in jih prekopljemo. Nato položimo na tla 3 hlodiče, ki so približno 16 cm debeli in 2 m dolgi. Hlodiče podložimo s kamenjem ali kladami. Hlodiči naj ležijo 2—3 m narazen. Na vsaki strani hlodičev zabijemo v zemljo 3 močne droge. Med temi 6 drogi naložimo hmeljevke na kup, in sicer s tanjšimi konci navznoter, zašiljenimi pa navzven, tako da segajo višje ležeče hmeljevke preko spodnjih. (Podoba 36.)

Pod. 36. Kup hmeljev, pravilno zložen.

Da zmanjšamo pritisk hmeljevke na navpične droge, zvežemo nad vsako 6. plastjo hmeljev po dva navpična droga med seboj z vrbo ali podobnim. Isto tako zvežemo nad vrhno plastjo.

Piramide se rade poderejo, zato so ti kupi boljši.

Jeseni je pa treba hmeljnike tudi obdelati in gnojiti. O gnojenju bom pisal v drugem članku, danes omenjam le jesensko obdelovanje hmeljnika.

V okolici Spalta na Nemškem, kjer pridelujejo najboljši nemški hmelj, nasipajo jeseni z motiko nad vsako rastlino 75—90 cm visok kup zemlje; zemljo pritegnejo izmed redi. Gnojijo pred osipanjem štorov ali pa — kar je slabše — spomladi pri odgrebanju štorov. To ročno jesensko delo je predrago in ga ne priporočam.

V okolici Žateca na Češkem, kjer raste najboljši češki hmelj, potegnijo jeseni zemljo v redi v 40 cm visoke grebene, in sicer z motiko ali pa s plugom. Spomladi grebene zopet odrežejo in vržejo zemljo med redi, pri tem pa orjejo podolž in počez, da ostanejo okoli rastlin majhni četverokotni kupi zemlje, ki jih razgrebejo z motiko.

Na Angleškem prekopljejo jeseni ves hmeljnik z vilasto lopato (trizobom) in pustijo površino ravno. Drugod zopet jeseni zemljo med redmi preorjejo in jo pustijo v surovi brazdi preko zime.

Hmeljnik je treba jeseni na vsak način obdelati, da se zemlja čez zimo dobro prezrači, razkroji in napije vlage.

Ker je ročno delo drago, je za naše razmere **najbolje, da še pred snegom odorjemo grebene od redi, da vso zemljo med redmi preorjemo do 20 cm globoko z navadnim samcem ali s hmeljnim plugom in da pustimo hmeljnik čez zimo v surovi brazdi.** Po mojem mnenju se ni bati, da bi štori trpeli zaradi mraza, če jih ne osipljemo. Hlevski gnoj ali kompost **raztrosimo pred oranjem**, da ga s plugom spravimo v zemljo. Spomladi bomo hmeljnik pobranali takoj, čim bo zemlja dovolj suha, da se ne bo mazala. Brana bo zemljo zravnala in preprečila prekomerno izhlapevanje vode. Šele potem bomo pričeli odkopavati šture v svrhu obrezovanja.

Jeseni tudi lahko trosimo apno ali težko razkrojna umetna gnojila, kakor n. pr. Tomasovo žlindro, surovo kostno moko, pepel itd., in sicer pred obdelovanjem zemlje.

Jeseni tudi krčimo ostarele in oslabele hmeljnike ali le posamezne hmeljne šture.

Kupčije z novim vinom.

V predzadnji številki „Kmetovalca“ sem pod naslovom „Priprave za bodočo trgatv“ med drugim tudi pripomnil, „da vsled kvalitativno izvrstne vinske letine, ki jo letos pričakujemo, se nudi prilika, da kranjski cviček in druga vina iz znanih dolenjskih in štajerskih goric pridobijo zopet na svoji veljavi in vrednosti ter da pridejo tako v normalno kupčijo. Zato naj posetijo vsi nekdanji zvesti odjemalci zopet one vinske gorice in vinogradnike, na katere so v zadnjih letih že močno pozabili.“

Po zanimanju gostilničarjev in vinskih trgovcev sodeč, bodo ti gospodarji kmalu po izvršeni trgatvi pričeli z nakupovanjem novega vina, ker vsak se bo hotel čimprej založiti z dobrim novim vinom.

Navada pa je, da v razmerju s povpraševanjem in s pojavom večjega števila kupcev zraste takoj tudi prodajna cena do take višine, da kupce opoši in da obrnejo hrbet dotičnemu kraju. **To ima za posledico, da kupčija mahoma zastane in da cene znatno padejo.**

Vsakdo želi seveda prodati svoje blago po čim ugodnejši ceni, kar je z ozirom na velike pridelovalne stroške tudi umevno, toda vsaka stvar mora imeti svoje meje.

Čeravno se pri letošnjih vinih ni bati, da bi ostala leto dni nerazprodana, vendar stojim slej ko prej na stališču, da se naj mali vinogradnik takoj jeseni skuša iznebiti svojega pridelka, čim se mu nudi količjak ugodna prilika.

Slovenija ima velikega konkurenta v obilnem vojvodinskem in dalmatinskem vinu in, ker igra cena v vinski trgovini največjo vlogo, je mogoče, da se bo vinska veletrgovina založila s temi ceninimi vini, kar se je deloma že zgodilo. To utegne pa povzročiti občuten zastoj in padec cen slovenskemu, t. j. kranjsko-štajerskemu vinu.

Izkušnje zadnjih let nas uče, da se domača vina takoj po trgatvi najbolje prodajo. Zato naj mali vinogradnik s svojimi 10 ali 20 hl ne špekulira z nezanesljivim dviganjem cen v spomladi, ker, četudi bi se morda cena navadnim vinom spomladi ali poleti

dvignila napram jeseni za cel dinar pri litru (kar je pa pri današnjih kupčijskih razmerah izključeno), dotičnik nič ne profitira, kajti od jeseni do spomladi se mu njegov pridelek skrči vsled naravnega sušenja v sodu ter vsled pretakanja in svoje dorežljivosti gotovo za tretjino. Če ima torej jeseni 10 hl za prodajo, ga bo imel spomladi morda še 7 hl. Računajmo prodajno ceno v jeseni po 6 Din, bi vrglo 10 hl 6000 Din, a spomladi 7 hl po 7 Din, pa 4900 Din, torej vključno morebitnem porastu cene za 1 Din, vendarle 1100 Din manj kot jeseni prodano.

Fr. Gombač.

Pokrajinska razstava.

Pokrajinska Kmetijska razstava v Ljubljani se je izvršila tudi letos v splošno zadovoljnost. Oba prostorna paviljona sta bila polna razstavnih predmetov v vseh šestih oddelkih. Tudi obisk razstave z dežele je bil zelo množičen, tako da je razstava v vsakem pogledu prav ugodno uspeša. Za danes prinašamo poročilo o sadni razstavi, v prihodnjih številkih pa bomo opisali tudi uspehe v ostalih delih letošnje razstave.

Razstava sadja.

Največ zanimanja je vzbujala letos razstava, ki je bila vprizorjena v obliki sadnega sejma. Obiskovalci se niso mogli nagledati lepega sadja. Najdlje so se mudili v tem oddelku. Vse sadje je bilo razstavljeno v ličnih ameriških zabojih z enotnimi etiketami, na katerih je bilo čitati ime razstavljalca, sorto, težo in ceno. Vsega skupaj je bilo 500 zabojev in 70 razstavljalcev. Po 50 zabojev sta razstavili veleposestvi A. Ulma v Klevevžu in grofica Trenkel v Sevnici, 40 zabojev žup. Šrbar v Artičah, 30 zabojev graščina v Brežicah in I. Bon v Krškem, 20 zabojev Al. Wutscher v Brezovici in 18 zabojev Jož. Rudež v Tolstem vrhu pri Št. Jerneju itd.

Po množini in lepoti se je najbolj odlikovalo dolensko sadje, kateremu se je pridružilo tudi sadje iz brežiškega in sevnškega okraja. Prav lepe vzorce luksuznega sadja je razstavil Ptuj (Hinze, Sagadin, Brenčič, Dostal). Precej lepo sadje je bilo tudi iz Savinjske doline (Plesec in dr.). Tudi ljubljanska okolica je pokazala, da prideluje dosti lepih jabolč (Godec iz Malenoge, Avsec v Dolu, bar. Müller v Bokalcih, podružnica Sv. Jošt, Vrhovec iz Dragomelj, Jurca in Jereb v Podlipi) itd.

Največ je bilo razstavljenih voščenk (100 zabojev), kadež (70 zab.), mošankarjev (30 zab.), parmene (30 zab.) itd. Kartuzijanski samostan je razstavil 90 izredno lepih plodov najfinejših namiznih hrušk (zimski dekanke, angoulemka, družtenka, kleržo, dielovka itd.) vzgojenih na špalirjih in 40 plodov izredno lepih namiznih jabolč, med katerimi so se nahajali tudi krasni eksemplari belega zimskega kalvija.

Odlikovani so bili z **zlati kolajno**: Jož. Rudež na Tolstem vrhu in Ant. Ulm v Klevevžu; s **srebrno kolajno**: grofica Matilda Trenkel v Sevnici, žup. Jos. Šrbar v Artičah, grof Attems v Brežicah, Fr. Simončič v Brežicah, I. Plesec v Šmartnem ob Paki in sadna drevesnica v Vukanovcih, Prekmurje; z **bronasto kolajno**: Ant. Tkalec v Obrežu, bar. Müller v Bokalcih, Mih. Brenčič v Ptuj, Er. Hinze v Ptuj, Ljud. Sagadin v Ptuj in Al. Radkovič v Brezovici pri Št. Jerneju. **Priznalne diplome** so se priznale: Samostanu v Pleterjih, kmetijski šoli v Št. Jurju, O. Bambergu v Impolci, Jak. Znidaršiču v Središču, Jos. Tomažiču v Vitanju, Vinko Stregarju v Sromljah, Ant. Godcu v Malinogi, Štef. Jerebu v Podlipi, Fr. Šoštarju v Slatini, Mih. Marovtu v Braslovčah, Pavlu Dostalu v Ptuj.

Poskusno oranje na kmetijski razstavi.

Kmetijska družba je o priliki razstave kmetijskih strojev na Ljubljanskem velesejmu v sredo, 21. t. m. popoldne na travniku v Tivolij poleg velesejskega prostora priredila poskusno oranje s Sackovimi plugi raznih vrst. Te prireditve se je udeležilo lepo število kmetovalcev in drugih interesentov, ki so z zanimanjem zasledovali delo raznih plugov. Ta prireditve je bila zelo poučna, kajti pokazala je, katere vrste plugov so za naše razmere najprikladnejše.

Poskusno oranje je vodil zastopnik Sackovih plugov, g. Schneidemann iz Zagreba, ki je gledalcem razložil namen in delo orodja ter predložil, kako se lahko posamezen plug uravna po želji orača. Univerzalni Sackovi plugi se namreč lahko poljubno uravnajo za plitko ali globoko oranje, za ozke ali široke brazde, za temeljitejša obračanja brazd ali za popolnejše drobljenje zemlje itd. Lahko se nanje pritrdi tudi drugi deli, s katerimi se vrše razna njivska opravila. Namesto plužnika pritrdimo na gredelj lahko okopalnik ali kultivator ali osipalnik, izruvač za krompir in peso in za razne druge priprave. Jekleni material, iz katerega so ti plugi izdelani, je tako trpežen, da traja desetletja, preden se obrabi. Tisti deli pa, ki se lažje obrabijo, se z malimi stroški lahko zamenjajo. Imamo v Sloveniji Sackove pluge, ki delujejo v zadovoljstvo lastnikov že nad 35 let, ne da bi jim bilo treba zamenjati glavnega ogrodja.

Navzočim kmetovalcem sta najbolj ugajala pluga D 7 MN in D 6 MN, ki sta za večino zemlja Slovenije najprikladnejša in tudi že splošno razširjena. Za posebno lahke zemlje se priporoča D 5 MN, za težke zemlje pa in bolj globoko oranje D 8 MN ali pa celo D 10 MN. Za rigolanje hmeljnikov je še precej dober R 14 MN, vendar se bolj priporoča R 16. Izmed obračalnikov je na steptani zemlji najbolj deloval brabantski obračalnik B W 7 I, ki je prikladen za bregovite lege, ker obrača zemljo le na eno stran. Vendar se je navzočim kmetovalcem zdel ta plug nekoliko pretežak in so smatrali, da je za naše brge prikladnejši števil. 5. Zanimivo je tudi, da je večina plugov zgrajenih po načinu samovodilnikov, t. j. da se sami vodijo in jih oraču ni treba držati za ročice.

Navzoči kmetovalci so se zelo pohvalno izrazili o delu teh plugov in marsikateri izmed njih se je odločil za njih nakup, da nadomesti svoje staro leseno orodje, ki mu ga je napravil domači kovač. Ta stane skoraj ravnolično kakor Sackov plug, traja pa le par let. Opravlja pa svoje delo le manj popolno in nepravilno. Tudi živina trpi pri domačih plugih mnogo huje in težje vleče nego pri modernih plugih.

Želeti bi bilo, da bi se taka poskusna oranja vršila večkrat po raznih krajih po deželi, da bi se kmetovalec v večjem številu ogledal delo modernega orodja in se prepričali o njega dobičkanosti. Dandanes, ko je carina na pluge odpravljena, so cene znatno znižane in se dobi to orodje cenejše nego kako podeželsko slabo napravljeno oralo. L.

Skupščina društva za vzgojevanje rastlin.

se je vršila 7. septembra t. l. v Osijeku pod vodstvom prof. gospodarske fakultete dr. A. Tavčarja. Na zborovanju so se razpravljala vprašanja o pridobivanju zboljšane semena, katera so privedla do sledečih zaključkov:

1. Da se nadaljujejo poskusi s poednimi na naših postajah vzgojenimi vrstami žitaric v raznih pokrajinah države;

2. določila se je komisija za priznavanje in ocenjevanje semenskega blaga po vzoru onih komisij, ki že delujejo na tem polju po vseh naprednih kmetijskih deželah;

3. določile so se smernice za dobavo izboljšane semena posestnikom, da se na ta način poveča rentabilnosta kmetijskih obratov.

Društvo je posetnikom skupščine nudilo nad vse poučna predavanja o vprašanju semenogojstva. Inž. dr. Tavčar je predaval „o vzgoji pšeničnih vrst z ozirom na odpornost proti rji“; inž. F. Mikuž „o organizaciji priznavanja in ocenjevanja semenskega blaga“; inž. Karič „o praktičnih metodah oplemenjivanja kulturnih rastlin“. Razentega se je razpravljalo še o raznih boleznih, ki so se letos pojavile na žitnih rastlinah, o zatiranju živalskih škodljivcev, ki so v zadnjih letih delali občutno škodo na kmetijskih pridelkih.

Zadnji dan so se podali nekateri udeleženci skupščine na stanico za selekcijo rastlin v Belje, drugi zopet na stanico v Čoko (Vojvodina), da vidijo v kakšnem okvirju delujeta ti dve največji stanici v naši državi.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 71. Želim vzgojiti krompir iz semena. Lansko leto ga nisem mogel dobiti. Letos sem pa dobil dosti krompirjevega semena. Kako naj vzgojim krompir iz semena in kako naj z njim ravnam? (L. K. v S.)

Odgovor: Krompirjevo seme tiči v sočnih zelenih krogličih, slično kakor paradižnikovo seme v paradižnikih. Ko je krompirjevo seme dosti zrelo, ga je odbrati in je z njim slično ravnati kakor s semenom paradižnika ali pa s semenom kumar. Kako je krompirjevo seme sejati in nadalje vzgajati, je bilo popisano v „Kmetovalcu“ v števil. 9. z dne 15. maja 1925.

— r —

Vprašanje 72. Ozimno pšenico nameravam pognojiti z umetnimi gnojili ter prosim pojasniti, ali naj že nekaj dni pred setvijo potrosim in zaorjem superfosfat in kalijevo sol, ali naj pa zmešam oboje s semenjem. Ali bi škodovalo, če bi pšenico posejal po njivi in potem zaoral skupaj z umetnimi gnojili? Kako gnojimo ozimni z umetnimi gnojili? (M. R. v K.)

Odgovor: Z umetnimi gnojili pognojimo žita najprikladnejše na ta način, da najprej potrosimo po njivi na vsak hektar po 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli, nato jo preorjemo, obsejemo in pobranamo. Pri oranju se gnojilo temeljito pomeša z zemljo in ne more škodovati semenu, ker pride le v neznatnih količinah z njim v dotiko. Če hočemo morda razen tega gnojiti še z apnenim dušikom, tedaj moramo to gnojilo zaorati okrog 14 dni pred setvijo, kajti to prav lahko škoduje kalečemu zrnu. Pri razkrajevanju apnenega dušika v zemlji se namreč v začetku razvijajo strupeni plini, ki škodujejo kalečim rastlinam in jih zamorijo, v kolikor jih dosežejo. Po 14 dneh se je pa to razkrajevanje že popolnoma izvršilo in tedaj ni nobene nevarnosti več za mlade klice. Nikakor pa ni umestno raztrositi pšenico in umetno gnojilo istočasno po njivi in vse skupaj zaorati, ker pride seme pregloboko v zemljo in slabo kali. Če pa pri jesenski setvi niste rabili dušičnatega gnojila in šele pozneje opazite, da rastlina slabo uspeva, tedaj jim lahko pomagate že v jeseni s čilskim solitrom, ki ga 75 kg na hektar protrosite po zelenih rastlinah. Če se pa šele spomladi izkaže, da so ozimna žita šibka in potrebna dušika, tedaj jih pognojite s 150 kg čilskega solitra, ki bo gotovo znatno izboljšal ozimino.

L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Ribče-Hotič je zborovala 14. avgusta. Od 36 članov je bilo 25 navzočih. Iz računskega zaključka je povzeti, da je imela podružnica 4382 Din stroškov, ker je nabavila žitni čistilnik, ki je ostal na dolgu, kajti dohodki so znašali le 1428 Din. V odbor so bili izvoljeni: Fr. Babnik (načelnikom), Val. Lovše, Iv. Nolin, Jan. Škrjanc, Ant. Osolnik, Mat. Okoren in Ant. Stubelj. Za delegata je bil izvoljen Fr. Babnik. Pri slučajnostih se je sklenilo napraviti drevesnico.

Kmetijska podružnica Laško je zborovala 15. avgusta. Od 165 članov je bilo 49 navzočih. Iz poročila načelnika je povzeti, da je imela podružnica 6 sej, da je naročila 1000 sadnih dreves in za 11.000 Din semenskega krompirja. Razdelila je za plemo 6 merjaščkov in sploh skrbela za potrebna umetna gnojila, galico itd. Poročilo o računih se je soglasno odobrilo, manjkajo pa številčni podatki. V odbor so bili izvoljeni: Mih. Hrastnik (načelnikom), Fr. Wernig, Matevž Deželak, Fr. Senica in Fr. Gatter. Za delegate so bili izvoljeni: dr. Jerina, M. Deželak, M. Hrastnik in Fr. Senica. Pri slučajnostih se je poudarjala potreba pridobitve novih članov in potreba cepljenja prasičev proti rdečici. O ustanovitvi mlekarne ni prišlo do veljavnega sklepa.

Kmetijska podružnica v Podčetrtku je imela svoj občni zbor 14. avgusta. Od 32 udov je bilo 14 navzočih. Iz tajniškega poročila je povzeti, da je skrbela podružnica za semena, gnojila, krmila in druge potrebščine. Napravila je tudi postajo za trijer. Iz računskega zaključka je povzeti, da je imela podružnica 17.228 Din dohodkov in 17.145 Din stroškov. V odbor so bili izvoljeni: Fr. Romih, načelnikom, Ant. Oglajner, Iv. Belina, V. Drobnič, Ant. Bračko, Jož. Žuraj, Iv. Štraus, Iv. Počivalnik, Fr. Lovrec. Delegatom je bil izvoljen A. Oglajner. Pri slučajnostih se je določila pristojbina za čiščenje žita in pogovorila zadeva skladišča za umetna gnojila.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Ustanovitev kmetijsko-nadaljevalne šole v Kamniku. Ker nima vsakdo prilike posecati kmetijskih šol in je potrebno, da se tudi kmetovalec strokovno izobrazi, oziroma izpopolni svoje znanje, kakor delajo to drugi stanovci, se bo v ta namen vršila v Kamniku zimska kmetijsko-nadaljevalna šola. Pouk bo brezplačen ter se bo vršil dvakrat na teden popoldne, in sicer od 15. oktobra do 15. marca. Predavali bodo strokovnjaki o vseh panogah kmetijstva, in sicer: kmet. gospodarstvo, zadružništvo, sadjarstvo, gozdarstvo, živinoreja, prva pomoč pri neizgledih živine, mlekarstvo, kmet. spise, kmet. računovodstvo in kmet. zakonodaja. Tečaj sme posecati vsakdo, ki je izpolnil 14. leto. Želeti bi bilo, da ga posečajo v prvi vrsti mladi gospodarji in oni, ki bodo gospodarstvo prevzeli. Prijave sprejemajo županstva in župni uradi do 3. oktobra.

GOSPODARSKE STVARI.

Vinska trgatve 1927. Veliki župan mariborske oblasti je izdal sledeči oklic: Ponemok so vinogradniki že začeli s splošno trgatvijo, čeprav grozdje ni popolnoma dozorelo. Mošt vsebuje v najugodnejših slučajih le 14—17% sladkorja, kar ne da kvalitativnih vin. Trtno listje je še brez izjeme zdravo, zeleno in ravno zadnje proizvaja dragocene snovi, katerih vrednost gre, upoštevajoč samo območje mariborske oblasti, v milijone. Ako hočemo doseči kvalitetna vina, na kar smo vse leto z ozirom na ugoden potek vremena z gotovostjo računali, je potrebno, da počakamo s splošno trgatvijo vsaj do 10. oktobra, pri tr-

gatvi pa pazljivo ločimo gnilo od zdravega grozdja, ako že nismo poprej podbirali. Le v tem primeru smemo upati na boljšo ceno in lahko prodajo letošnjega vinskega pridelka. V nasprotnem primeru pa bo nas tlačilo tuje ceno vino in mi svojega pridelka spet ne bomo mogli spraviti v denar, kakor si vsled težkega gospodarskega položaja v splošnem želimo.

Licencovanje bikov v mariborski oblasti. Tekom letošnje pomladi se je vršilo zakonito predpisano licencovanje bikov po vseh sodnih okrajih mariborske oblasti. Predvedlo se je skupaj 2168 bikov. Po pasmah odpade na simodolsko 666, na pomursko 313 in na pincgavsko 128 bikov. 348 je bilo medsebojnih križancev teh pasem; 66 bikov pa je bilo tujih (nedovoljenih) pasem. Sposobnih je bilo 518 (78%) simodolcev, 463 (75%) marijadvorcev, 252 (81%) pomurcev, 81 (63%) pincgavcev in 197 (51%) križancev. Ostali so nesposobni. Pripušcanje teh nesposobnih bikov ali sploh na licencovanje neprignanih bikov se kaznuje z denarno globo Din 250.— V zmislu zakona je potrebno, da ima vsaka občina najmanj enega bika na vsako pričetno stotino krav in telic. Na ta način znaša primanjkljaj bikov 353, in sicer 131 marijadvorcev, 100 simodolcev, 80 pomurcev in 42 pincgavcev. Občine so dolžne, da si manjkajoče bika nabavijo. Lastniki najodličnejših bikov prejmejo državno premijo po Din 800.— in veliko ministrstvo diplomo. Lastniki nadaljnjih izvrstnih bikov pa dobe **oblastno nagrado Din 600.—** in pohvalnico. Lastniki nadaljnjih prav dobrih bikov dobe pohvalnico in prvo okrajno nagrado. Ostali dobri bikodržci prejmejo nagrado iz blagajn okrajnih zastopov. Obvezani pa so, da bika drže za plemo še vsaj eno leto. Vse priznanje gre oblastnemu odboru v Mariboru, ki je takoj v pričetku svojega delovanja prispeval vsekakor znatni znesek Din 30.000.

KMETIJSKE NOVICE.

Poučno potovanje srbskih seljakov. Dne 24. septembra je prišlo v Ljubljano 28 srbskih kmetovalcev iz užiške oblasti pod vodstvom velikega župana dr. Baltiča in predsednika oblastnega odbora M. Smiljaniča, da si ogledajo tukajšnje gospodarske naprave in zadrage. Po sprejemu na kolodvoru, kjer jih je pozdravil družbeni predsednik Sancin in zastopniki velikega župana, oblastnega odbora in mesta, so si ogledali najprej družbeno drevesnico, gospodinjstvo šolo in družbeno hišo, kjer jim je kmetijski referent g. M. Štibler prav poučno predaval o gospodarskih in o razmerah združništva v Sloveniji, primerjajoč jih tudi z razmerami v Srbiji in še posebej v užiški oblasti. Popoldne so si ogledali osrednje mlekarne, tvrdko Alko in Centralne vinarne. Drugi dan, v nedeljo, so posetili pokrajinsko razstavo na Velesejmu, kjer so se posebno zanimali za kmetijske stroje, za sadno, čebelarstvo, mlekarstvo in higijensko razstavo. Ogledali so si tudi konjsko razstavo, tekom popoldneva pa konjske dirke. V ponedeljek so odšli v Zg. Šiško, kjer so si ogledali vzorne gnojnične jame, hleve in živinorejo ter strojno zadrugo. Srbski seljaki so bili sprejeti povsod zelo gostoljubno. Z občudovanjem so opazovali lep napredek naših kmetovalcev in to tudi glasno priznavali pri raznih prilikah.

Poučna ekskurzija živinorejcev v Avstrijo. V sredo, 28. septembra t. l. zjutraj odpotujejo udeleženci poučne ekskurzije živinorejcev, katero priredila skupaj oblastni odbor mariborske oblasti in mariborski okrajni zastop, v Avstrijo. Ekskurzijo vodijo strokovnjaki od kmetijskega oddelka velikega župana. Povratek se vrši v nedeljo, 2. oktobra preko Dravograda. Prijavilo se je okoli 50 oseb. Vsi sprejeti udeleženci se morajo zbrati pred glavnim kolodvorom v Mariboru v sredo ob pol šestih zjutraj, kjer prejmejo ustno vsa nadaljnja navodila.

Prodaja točnega komposta. Tobačna tvornica v Ljubljani razpisuje v zmislu Uprave drž. monopolov IMBr. 13.769 od 10. septembra t. l. javno ustno licitacijo na dan **20. oktobra** t. l. ob 11. uri za prodajo okrog 70.000 kg kompostirane tobačne prašine. Pogoji dražbe in pojasnila se dobe v ekonomatu tobačne tvornice v Ljubljani.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Organizacija kmetijske pospeševalne službe v oblastih: Na razširjeni odborovi seji dne 17. IX. t. l. se je baval odbor s tem vprašanjem in prišel do zaključka, da je za naše razmere v okvirju samouprave sistem specialistov prikladnejši nego dosedanjí sistem sreskih kmetijskih referentov.

URADNE VESTI.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjalo se načelništvu, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Kamnik in okolica, v nedeljo, 16. oktobra 1927. ob pol-enajstih dopoldne pri Francu Rodetu v Kamniku; **Ljubljana,** v ponedeljek, 17. oktobra 1927. ob osmih zvečer v dvorani Kmetijske družbe, Turjaški trg 3./I.; **Prevalje,** v nedeljo, 16. oktobra 1927. ob devetih dopoldne v gostilni „Korotan“ v Farni vasi; **Selo pri Bledu,** v nedeljo, 23. oktobra 1927. ob enajstih dopoldne pri načelniku; **Sv. Florijan pri Rogatcu,** v nedeljo, 16. oktobra 1927. ob devetih dopoldne v gostilni Stefanciosa; **Sv. Jurij pod Kumom,** v nedeljo, 16. oktobra 1927. ob sedmih zjutraj po sv. maši v „Društvenem domu“.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Zrni in drugi pridelki	pšenica	1 q	340.— do 350.—	325.— do 350.—	
	ječmen	1 .	300.— do 340.—	250.— do 300.—	
	oves	1 .	180.— do 210.—	275.— do 300.—	
	proso	1 .	25.— do 285.—	250.— do 275.—	
	koruza (nova, sušena)	1 .	250.— do 285.—	300.— do 400.—	
	ajda	1 .	285.— do 285.—	280.— do 325.—	
	fižol, ribničan	1 .	410.— do 450.—	400.— do 500.—	
	fižol, prepelničar	1 .	425.— do —.—	400.— do 450.—	
	fižol, prepelničar	1 .	40.— do —.—	—.— do —.—	
	krompir	1 .	100.— do 150.—	125.— do 200.—	
Seno in slama	sladko seno	1 p	85.— do 100.—	40.— do 87.50	
	kislo seno	1 .	50.— do —.—	—.— do —.—	
	slama	1 .	50.— do —.—	30.— do 40.—	
Goveja živina	Voll I.	žive teže 1 kg	9.— do —.—	8.— do 9.—	
	II.	1 .	8.— do —.—	7.— do 8.—	
	III.	1 .	7.— do —.—	6.— do 6.75	
Krave, klobasariče	—	1 .	3.— do 4.—	4.50 do 5.—	
	(Prigon v Ljublj. 81, v Marib. 536 glav.)				
	Teleta	žive teže 1 kg	13.— do 14.—	—.— do —.—	
Prasici	6-8 tednov stari	komad	200.— do 300.—	150.— do 200.—	
	3-4 mesece stari	—.—	—.— do —.—	320.— do 400.—	
	5-7 mesecev stari	—.—	—.— do —.—	420.— do 450.—	
Prevalje	debel	žive teže 1 kg	—.— do —.—	10.— do 11.50	
	debel	mrtve 1 .	—.— do —.—	15.— do 18.—	
	(Prigon v Ljublj. 70, v Marib. 319 glav.)				
Pari-	piš'anec	komad	20.— do 25.—	15.— do 25.—	
	kokoš	komad	25.— do 35.—	32.— do 45.—	
	mleko	1 lit.	2.50 do 3.—	2.— do 2.50	
Mleko, maslo, jajca	smetana	1 .	—.— do —.—	12.— do 14.—	
	čajno maslo	1 kg	50.— do 60.—	50.— do 60.—	
	surovo maslo	1 .	44.— do —.—	36.— do 40.—	
Mleko, maslo, jajca	bohinjaški sir	1 .	35.— do —.—	—.— do —.—	
	sirček	1 .	10.— do —.—	4.— do 7.—	
	jajce	komad	125.— do 150.—	150 do 175	
Mleko, maslo, jajca	trda drva	1 m ³	150.— do —.—	140.— do 160.—	
	mehka drva	1 .	75.— do —.—	105.— do 120.—	

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/2 strani	Din 1200.—	1/4 strani	Din 300.—
3/4 strani	Din 800.—	1/2 strani	Din 200.—
1 strani	Din 600.—	3/4 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne, ter veljajo tako iz skladišča v Ljubljani kakor iz Maribora.

Udom iz mariborske oblasti sporočamo, da so vse kmetijske potrebščine na zalogi tudi v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v lastni hiši Kmetijske družbe. Udje se lahko obračajo tudi naravnost na: Skladišče Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Semena in žita:

Oves „Ligovo“ po Din 3.50 za 1 kg.

Kose prvovrstne	65 cm,	70 cm,	75 cm
po Din	22.—	24.—	24.—

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljkatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Večje zaloge se nahajajo tudi pri Zvezi podružnic v Brežicah ter v podružničnem skladišču v Novem mestu, ter na Rakeku pri gospodu Mat. Stržaju.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 285.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg. (Ta cena velja za komis. zaloge že od 1. septembra naprej.)

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 12.50 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 150.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal-Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 350.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 29% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 21% fosforove kisline in 5% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol ali celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 18/19% po Din 142.—. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 146.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več.

Oddaja umetnega gnojila na drobno:

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu štev. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žlindra po Din 1.75, kalijeva sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetlice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečicami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolšče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.25 za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5, lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—

Ebulioskope Vidal-Maligand za preizkušanje alkohola v vinu po 500 Din za kompl. aparat.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Flora škropilnice, dvoliterske, za vrtno nasade, po Din 370.—

Gobčni odpiralci „Ekspres“, 150 Din komad.

Gnojne vile s 4 roglij po 15.— Din za komad.

Grozdni mlin, domače trvdke, po Din 850.—

Grozdni mlin inozemske trvdke, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozdni reblijači „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din.

Grozdni reblijač inozemske trvdke po 5450.— Din.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Merilo za sode, novost patent **Matievič**, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Mošne mere, žepne, mali format po Din 95.—, večji format s termometrom po Din 140.—

Nitrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Ralija je dobiti v skladišču Maribor po Din 20 za 1 kg.

Sadni mlin inozemske trvdke po 4250.— Din.

Sadni mlin domače trvdke Din 1450.—

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, **Srgo** patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem **Fr. Nechwile**, po Din 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od trvdke „Nechvile“ ročno-prevozna z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 100, velike po Din 200. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18.— za komad.)

Trtne škropilnice, bakrene, sistem **Vermorel** po Din 500, sistem **Jessernik** po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450, original **Komet Nechwile D 123** Din 500 za komad.

Uranija zelenilo po Din 80 za kg.

Uspulun — za razkuževanje vseh vrst semenja — v škatlicah po 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.

Vinalkometer za določanje alkohola od trvdke **Theo Seitz** po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ inozemske trvdke po Din 60.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galico po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki, ročni po 65 Din za 1 komad.

Žveplalniki nahrbtni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Vrtnarsko orodje, orig. trvdke **S. Kunde & sin:**

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtno in trtne škarje po Din 52.—, 76.—, 117.—, 146.—, 190.—

Žage za drevesa od **Kunde**, Din 45.—, Din 52.—, Din 60.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozorjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.

Brzoparilniki „Alfa“ original B po 1201 po 1900.— Din.

Gumijski seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. **Gerberju** po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemalnik H.F. za za 35 l Din 620.—, M.O. za 60 l Din 1260, za 100 l Kl. po 1700 Din, za 130 l K2. po Din 1800 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Reporezni stroj E. W. A. po Din 700.—

Sirišče dansko, orig. **Hansen** v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 950, 360 cm po Din 970, 390 cm po Din 990, 420 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1120.

Telečji napajalniki po Din 130.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Higosan, sredstvo proti snežni plesni rži, progavosti ječmena v zaklopnih po 200 gr po 40 Din.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrvico po 3 Din, lopate za štihanje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—

Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semenja proti snetjivosti v zav. po 200 gr Din 20.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

„Ptičji strah“. Vsebuje 20 strelcev, stane Din 20.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Trijerji (orig. **Heldovi**) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1400.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1600.

Poljedelski stroji:

Universal plugi:

Sackov plug D7 MN po Din 1180.—

Sackov plug D6 MN po Din 1000.—

Sackov plug EFB5 po Din 920.—

Sackov plug E9E po Din 1300.—

Dvojni Sackov plug ZH6RU po Din 1650.—

Obračalni plug UW5 po Din 1040.—

Obračalni plug NW5 po Din 1300.—

Plužni lemeži Sack: 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Podzemeljski plug Sack (glava) XII po Din 400.—, Sack (glava) XV po Din 400.—

Sackov kompl. plug z sedmimi izruvači za krompir po Din 1250.—

Izruvač za krompir Sack (glava) z sedmimi deli Din 420.

Okopalniki: H4 (glava) po Din 315; XXV SACK (koparice) (glava) po Din 440.

Okopalnike Planet-Plantage kompletne po Din 800.—

Osipalniki: z enim prednjim kolesom, kompletni po Din 780; HSE (glava) po Din 310; HZL (glava) po Din 700, manjši (glava) po Din 350; M za 7" plug (glava) (Sack) po Din 390.

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniska brana A3 po Din 750.—, A4 po Din 760.—

Travniske brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 900.—, SB3 po Din 980.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.

Stroj za suho kvašenje žita (Mayer Trockenbeizer Ideal, 1) po Din 950.—

Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780, z devetimi (peresnimi noži) po Din 1980.

25 let!

„Že 25 let rabim z najboljšim uspehom izvrstno delujoči „Thürpil“ (tirpil). To zdravilo nas obvaruje pred drisko telet.“

G. H. gospodarski oskrbnik v U. O.

„Thürpil“ se dobiva pri živinozdravnikih in v lekarnah.

Cl. Lageman, Chem. Fabrik, Aachen. — Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

Telefon števil. 16.

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gрадска штедionica)

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 250 milijonov dinarjev.

Stanje vloženega denarja nad 1000 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanj poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vpravi radi tega nalagajo sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen. Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj „KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO“ v Ljubljani, Turjaški trg števil. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Din
F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
F. Pengov - Dr. Ratajec Poljudna kemija (broš.)	18.—
F. Povše, Umni kmetovalec II. III. snopič po	12.—
V. Rohrman, Poljedelstvo I. II. snopič po	15.—
Rohrman - Dular, Gospodarski nauki	15.—

Travništvo.

Weinzierl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanic (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—
Inž. Turk, Travništvo I. snopič po	8.—
Inž. Turk, Travništvo II. snopič po	13.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečevanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
B. Skalicky, Kletarstvo (vez.)	72.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humeck, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humeck, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humeck, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humeck, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
J. Zupanc, „Konzerviranje sadja in povrtnine“	16.—

M. Humeck, Pet slik od zlahtnih hrušk	10.—
M. Humeck, Domači vrt (vez.)	40.—
I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—

Živinoreja in živinozdravstvo.

Steuert - Jamnik, Soseba Razumnika „Konjereja“	15.—
L. Tepina, Podkovstvo (broš.)	20.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Dr. Voszka, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
F. Erjavec, Živali v podobah, II. zv. ptice (vez.)	26.—
A. Pevc, „Sisarstvo“	65.—
A. Pevc, „Mlekarstvo“	25.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
D. Beranič, Temelji uspešnega čebelarstva	15.—
F. Lakmayer, Umni čebelar (vez.)	38.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnosti vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
Dr. Savnik, Dohodnina (broš.)	8.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—
Makuc - Jamnik, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	10.—

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštino položnico!

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odebilitet in omastitev domače, posebno **klavne živine**. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma. Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOCZY
Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Frano Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din.

H. HAUPTNER, BERLIN

tvornica živinozdravniških instrumentov za zdravljenje živine in živinorejo.

HAUPTNER-jeve klazice

za tetoviranje in zaznamovanje plemenske živine.

HAUPTNER-jeve škarje

(Perfekt in Rapide), najboljše ročne škarje za striženje ovac! — Nosni obročki za bike. — Merilni trakovi in merilne palice. — Požiralnikove cevi proti napenjanju živine i. t. d.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

MARKO V. DJORDJEVIĆ I BRAT
BEOGRAD, Kralja Petra ulica števil. 53.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljnja beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število. Upravištvu ne prevzame posredovanja.

V Rajhenburgu

ali okolici se kupi hišica z vrtom. Ponudbe pod „20.000 Din“ na upravištvu „Kmetovalca“ številka 229.

Sadno drevje!

Večje število visokodebelnih jablonih in hruškovih dreves samo boljše vrste za jesensko saditev, ter vsake vrste pritrilnega drevja in nekaj marelic ima po zmernih cenah naprodaj in razpošila: Andrej Hafner, Dorlarje 14, pošta Škofljaka. (Pri večjem številu znaten popust). 234

Stiskalnice in mlini

za sadje in grozdje, kotli za žganje po najnižjih cenah pri Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 239

Sadna drevesa na prodaj!

za jesensko saditev po znižanih cenah, kakor več sto divjih kostanjev, jabolk, hrušk, češpelj, češenj, orehov in vse vrste pritriljavcev. Cene po dogovoru, ustmeno ali pismeno. Naslov: Jakob Pintar, sadjerejec, Sv. Tomaž - Bukovca, pošta Škofja Loka. 250

Sadna drevesa.

Več tisoč visokodebelnih dreves najboljših vrst ter par tisoč močnih jablonih in hruškovih divjakov prodam za jesensko in spomladansko saditev. Cene nizke. Ivan Sevalk, posestnik, Župevec pri Brežicah. 256

Staro železo in kovine

kupuje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. 245

Najboljše dušičnato gnojilo za krompir, koruzo, peso posebno pa hmelj je

čilski soliter

ki se ga dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in trgovcih z umetnimi gnojili.

Njegova raba je preprosta, učinek gotov. Potrebna pojasnila in tiskana navodila o vseh umetnih gnojilih podaja na pismena vprašanja brezplačno

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana, Turjaški trg št. 3.

5000—6000 hrušovih divjakov

enoletnih ima na prodaj drevsničar Mihael Iskra, Hlebce pri Lescah. 253

Sadno drevje

za jesensko sajenje, visokodebelna jablana, ima na prodaj drevsničar Mihael Iskra, Hlebce pri Lescah. 252

Drevsničar „Herberstein“ v Velenju

nudi za jesensko in spomladno saditev prvovrstno vzgojeno sadno drevje, od namiznih in domačih vrst. Cene zmjerne, pri večjem naročilu popust. 254

Kočija

eno ali dvovprezna, skoro popolnoma nova z olinatimi osmi, opremljena z najfinjšim usnjem (nova 12.000) se proda za Din 4000.—. Poizve se pri Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I. 255

Orehe

lepe, dobro suhe, plača najbolje tudi v malih količinah „Merkur“ Maribor, Metlika cesta 12 (v hiši Kmetijske družbe). 257

Zdravila

za ljudi in živali.

Prizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili. Hočevar eva Aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. 1/2 l stekla. 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 stekla. Lecithin kroglice z železom. Živčna hrana za živčno oslabele, nervozne ter od duševnega in telesnega dela izmučene. Škatla 24 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Učinkuje pri želodčnem katarlu, t. j.: pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Škatla 20 Din. — Protinski cvet. Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trganje. Stekl. 14 Din. — Prsni sok in prsni čaj. Zoper kašelj in bolečine v prsih. Oboje 16 Din. — Migrenol. V 10 min. učinkuje tablete zoper glavobol, trkanje in vročico. Cevka z 10 tabl. 15 Din. — ZA DOMAČE ŽIVALI: Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev. Sigurno zdravilo zoper boleznijo na prebavilih, ki čisti in odvalja kužne bacile. Pospešuje tek in rejo živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. — Bosulin svečke. Edino zdravilo zoper srmanično vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Škatla z 12 svečicami 30 dinarjev. — Protikataralni prašek za konje. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo teka. Škatla 20 Din. Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! V zalozi vsa druga zdravila! Izdeluje in razpošila samo:

Lekarna Mr. Stanke Hočevar
Vrhnikar št. 96.

Čuvajte se ponaredb, zato naročate naravnost od mene! Pri večjih naročilih popust!

Plemenskega merjasca

1 leto starega, ima na prodaj, Valentin Rahae, Zalag 7, p. Dev. Mar. v Polju. 259

Bika

montafonske pasme, čistokrvnega, 13 mesecev starega, izredno lepega, ima na prodaj: graščina Volčji potok, p: Radomlje. 252

Domače zajce

troje pasem, lepe, čistokrvne po znižani ceni za 20%, ima na prodaj Gašper Homer, Maribor, Krekova ulica 1. 258

1 vagon (okoli 3000) smrekovih drogov

(kapnice), 4—5 metrov dolge, se kupi. Ponudbe na A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21. 244

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlati in srebrni denar.

Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Šiška, Jernejeva c. 8. 243

Absolvent

St. Jurske kmetijske in mariborske vinarske in sadjarske šole, ter 6 mesečnega zadružnega tečaja v Ljubljani, z dvoletno prakso na Češkem, vojaščinu prost, išče primerne službe. Informacije se dobijo pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 251. 251

Za krmljenje zahirane, oslabele in rahitčne živine je najboljšo sredstvo

„TEŽAKOVO hranilno in zdravilno olje za živino“

ki je v te namene preizkušeno, koristnim priznано in priporočeno od najvišje instance

„Bujatričke klinike veterinarskog fakulteta in Zavoda za živinogojstvo na Kr. sveučilištu SHS. u Zagrebu s protokolom Br. 75. od dne 14. junija 1927. To olje dobavlja edino tvrdka

M. TEŽAK, Zagreb
Gunduličeva ulica broj 13

ki pošilja na zahtevo navodila o uporabi tega olja vsakomur brezplačno.

I. JAX & SIN

Ljubljana, Gosposvetska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za rodbino in obrt.

Vozna kolesa Styrja Dürkoop, Orožno kolo (Waffenrad). Ceniki zastojn in franko.

Naročila na sadno drevje.

Iz drevsnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev (koncem oktobra) sledeče vrste sadnega drevja:

- Visoke jablane:** Bobove, Dolenjska voščenska, Landsberška reneta, zlata parmena, Damasonova reneta, Kaselska reneta, Jakob Lebel, beli ananas, I. vrsta po 12.50 Din.
- Pritlične jablane:** Landsberška reneta, bellefleur, Lord Suffield, čellini, Viljem Transparentovec, Deanov Kodlin, po 20 Din in nekaj marelic po 25 Din.
- Visoke hruške (žlahne):** Hardisovka in Avranška; **mošnice:** Ozimka, Vajlarca in Koroška I. vrsta po 12.50 Din. (Pritličnih hrušk in češpelj letos in prihodnje leto ne bo na prodaj.

Naročila, ki se morajo zaarati, sprejema Kmetijska družba že sedaj in je v interesu naročnikov, da se čimprej prijavijo s svojimi naročili. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. — Manj kot 10 dreves ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 Din.